S?n?f Ö?retmenlerinin Fen Ö?retiminde Öz Yeterlilik ?nanc? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?n?f Ö?retmenlerinin Fen Ö?retiminde Öz Yeterlilik ?nanc? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30340

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

S?n?f Ö?retmenlerinin Fen Ö?retiminde Öz Yeterlilik ?nanc? Ölçe?i, s?n?f ö?retmenlerinin ilkokul düzeyinde gerçekle?tirdikleri **fen ö?retimi** faaliyetlerine yönelik alg?lanan yeterliliklerini ve inançlar?n? nicel olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, 2004 y?l?nda Fatma Haz?r B?kmaz taraf?ndan gerçekle?tirilen kapsaml? bir geli?tirme çal??mas?n?n ürünüdür ve ö?retmenlerin **öz yeterlilik inanc?** düzeylerini belirlemeyi hedefler.

Bu ölçek, ö?retmenlerin ders planlama, uygulama ve de?erlendirme a?amalar?nda kendilerini ne kadar yetkin gördüklerini ortaya koyarak, ö?retmen e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? tespit etmek için önemli bir veri kayna?? sunar. Ölçe?in geli?tirilme süreci, geçerlik ve güvenirlik çal??malar?n? içermekte olup, sonuçlar ilgili bilimsel literatürde yay?mlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlilik, Fen ö?retimi, S?n?f ö?retmeni, Ölçek geli?tirme, Ö?retmen yeterlili?i, Mesleki geli?im, Likert ölçe?i.

Yazarlar

Fatma Haz?r B?kmaz

Amaç

Ölçe?in temel amac?, s?n?f ö?retmenlerinin fen derslerini ö?retme yeteneklerine dair sahip olduklar? **öz yeterlilik inanc?** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tirme çal??mas?, bu inançlar?n, ö?retmenlerin s?n?ftaki davran??lar? ve ö?rencilerinin ö?renme ç?kt?lar? üzerindeki potansiyel etkisini incelemeye olanak tan?maktad?r.

Ölçek, ö?retmen yeti?tirme programlar? veya hizmet içi e?itimler sonras?nda ö?retmenlerin fen ö?retimine yönelik alg?lar?nda meydana gelen de?i?imleri takip etmek ve bu programlar?n etkilili?ini de?erlendirmek için kullan?labilmektedir. Bu sayede, e?itim politikalar?na ve müfredat geli?tirme çal??malar?na bilimsel verilerle katk? sa?lanmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Ölçek, temel olarak **Öz Yeterlilik ?nanc?** (Self-Efficacy Belief) psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Albert Bandura'n?n sosyal bili?sel teorisine dayanan bu yap?, bireyin belirli bir eylemi veya görevi ba?ar?yla yerine getirebilece?ine dair ki?isel yarg?s?n? ifade eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu ölçek ba?lam?nda yap?, iki ana bile?eni içerebilir: 1) **Ki?isel Fen Ö?retimi Yeterlili?i:** Ö?retmenin, fen konular?n? etkili bir ?ekilde aç?klama, materyal kullanma ve zorluklarla ba?a ç?kma becerisine olan inanc?. 2) **Fen Ö?retiminde Sonuç Beklentisi:** Ö?retmenin, çabalar?n?n ö?rencilerin ö?renme ve ba?ar? düzeylerini olumlu yönde etkileyece?ine dair inanc?. Ölçek maddeleri, bu iki boyutu temsil edecek ?ekilde tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, arac?n gerçekten fen ö?retiminde **öz yeterlilik inanc?** yap?s?n? ölçtü?ünü kan?tlamaya odaklanm??t?r. Geçerlik çal??malar?nda genellikle kapsam geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve yap? geçerli?i için faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Orijinal çal??mada (B?kmaz, 2004), ölçe?in faktör yap?s?n?n, teorik çerçeve ile uyumlu oldu?u ve maddelerin ölçülen yap?y? temsil etme yeterlili?ine sahip oldu?u belirtilmi?tir.

Detayl? **geçerlik** analizleri ve katsay?lar?, Milli E?itim Dergisi'nin ilgili say?s?nda yay?mlanan orijinal referansta mevcuttur. Bu çal??malar, ölçe?in s?n?f ö?retmenlerinin fen ö?retimine dair yeterlik alg?lar?n? do?ru bir ?ekilde yans?tt???n? desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? test etmi?tir. Bu tip geli?tirme çal??malar?nda s?kl?kla kullan?lan iç tutarl?l?k yöntemi olan **Cronbach Alfa** katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? ölçtü?ünü göstermektedir. Yüksek alfa de?erleri, ölçe?in iç tutarl?l???n?n güçlü oldu?unu i?aret eder.

Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararl?l???n? ölçmek için test-tekrar test güvenirlik yönteminin de kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Elde edilen **güvenirlik** verileri, ölçe?in s?n?f ö?retmenlerinin fen ö?retimine dair öz yeterlilik inançlar?n? istikrarl? bir ?ekilde ölçme yetene?ine sahip oldu?unu göstermi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla uygulanan Faktör Analizi, ölçe?in çok boyutlu mu yoksa tek boyutlu mu oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt faktörler alt?nda topland???n? ve her bir maddenin faktöre olan yükünü incelemi?tir. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in temel yap?s?n?n **fen ö?retimi** ba?lam?ndaki öz yeterlilik kavram?n? tutarl? bir ?ekilde yans?tt???n? do?rulam??t?r.

Analizler, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? (örne?in, Yöntem Yeterlili?i ve Etki Beklentisi) ayr??t?r?p ayr??t?rmad???n? kontrol etmek için kritik öneme sahiptir. Bu çal??ma, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü sa?lam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme

Format: 5'li Likert (Kesinlikle Kat?l?yorum - Kesinlikle Kat?lm?yorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: S?n?f Ö?retmenleri

Ya? Grubu: Yeti?kin Ö?retmenler

Popülasyon Detaylar?: ?lkokul kademesinde (Temel E?itim 1. kademe) görev yapan ve fen derslerini yürüten s?n?f ö?retmenleri.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar?n kendilerine sunulan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirttikleri, 5 dereceli öz bildirim envanteri metodolojisi kullan?lm??t?r. Puanlama, genellikle kat?l?mc?n?n genel **öz yeterlilik** düzeyini gösteren bir toplam puan üzerinden yap?l?r.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlilik inanc?, Ö?retmen e?itimi, Fen bilgisi, ?lkokul, Ölçek geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Belirtilmemi?

?leti?im E-posta Adresleri: fatmahazir@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma ve telif haklar? ile ilgili güncel bilgiler için sorumlu yazar?n e-posta adresi kullan?lmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2004

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yay?mlanm?? bir geli?tirme çal??mas?n?n ürünüdür. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle izin gerekebilir. Kullan?m ko?ullar? ve olas? ücretler hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar Fatma Haz?r B?kmaz ile ileti?ime geçilmesi zorunludur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

B?kmaz, H. F. (2004). S?n?f Ö?retmenlerinin Fen Ö?retiminde Öz Yeterlilik ?nanc? Ölçe?inin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, *Milli E?itim* Dergisi, Say? 161. Makalenin çevrimiçi ba?lant?s? a?a??dad?r:

dhgm.meb.gov.tr

S?n?f Ö?retmenlerinin Fen Ö?retiminde Öz Yeterlilik ?nanc? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde ve içeriklerinde korunmu?tur.

Fen ö?retiminde sürekli daha iyi ö?retim yollar? buluyorum. (m 1)
Ö?rencilerin fen dersindeki ba?ar?lar?ndan ö?retmenleri sorumludur. (m 11)
Fenle dersini genellikle iyi ö?retemiyorum. (m 6)

ARABPSYCHOLOGY.COM